

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคา

ต่อหน่วยงานของรัฐ โดย

นายวิโรจน์ ฮ่องวงศ์ นักกฎหมาย ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ฮั่ว หมายถึง การตกลงกัน การรวมหัวกัน

วิวัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับการสมยอมเสนอราคา (ฮั่ว)

ยุคแรก เป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

คำพิพากษาฎีกาที่ 297/2501 ข้อตกลง “ฮั่ว” นี้ใช้บังคับได้เพราะเป็น
พาณิชย์นโยบายในทางการค้า คือ เป็นนโยบายยอมการประมูลไม่ใช้การล่อลวง
ให้หลงเชื่อไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนแต่อย่างใด
เมื่อผู้ประมูลก่อสร้างคนหนึ่งตกลงออกเช็คให้ผู้ประมูลอีกคนหนึ่ง เพื่องดประมูล
แข่งขันโดยให้ยื่นประมูลในราคาสูงกว่าพอเป็นพิธี สัญญานี้ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี
ผู้ออกเช็คต้องจ่ายเงินตามเช็คแก่ผู้ประมูลที่ได้รับเช็คนั้น

ยุคที่ 2. เป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

คำพิพากษาฎีกาที่ 2022/2519 (ประชุมใหญ่) ข้อยกข
ระหว่างผู้ประมูลสร้างทางให้ประมูลราคาสูงกว่าจำเลย จำเลยจะ
จ่ายเงินตอบแทน เป็นการร่วมบีบบังคับเอาเงินของรัฐ โดยไม่สุจริต
ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นโมฆะ เชื้อที่จำเลย
ออกให้ตามข้อยกขนี้ ซึ่งโจทก์รับโอนไปโดยรู้ถึงมูลหนี้ดังกล่าว
ฟ้องเอาเงินจากจำเลยไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 986/2521 จำเลยออกเช็คให้โจทก์
ตามข้อตกลงไม่แข่งขันกันในการที่โจทก์ จำเลยประมูลรับจ้าง
ทำไม้จากบริษัทของรัฐ ลวงให้เชื่อว่าประมูลกันจริง ข้อตกลงนี้
ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็น
โมฆะ โจทก์เรียกเงินตามเช็คไม่ได้

หมายเหตุ ขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ การสมยอมการ
เสนอราคาเป็นความผิดอาญา

A decorative header consisting of six circles arranged in a horizontal line. The first, third, and fifth circles are solid light blue, while the second, fourth, and sixth circles are hollow with a light blue outline.

ยุคที่ 3 (ปัจจุบัน) การฮั้ว เป็นความผิดอาญา

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. **2542** มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ **30** พฤศจิกายน **2542**

ผลเสียของการสมยอมการเสนอราคา

1. ทำให้รัฐสูญเสียงบประมาณสูงกว่าที่ควรจะเป็น
2. ทำให้งานขาดคุณภาพ
3. เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐทุจริต

ขั้นตอนการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

- ▶ ขั้นตอนการเริ่มจัดทำโครงการ
- ▶ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
- ▶ การออกแบบรายละเอียดโครงการเพื่อกำหนดต้นทุนของโครงการ
- ▶ การประเมินราคากลาง
- ▶ การประมูลงานจัดซื้อจัดจ้าง
- ▶ การดำเนินการก่อสร้าง
- ▶ การตรวจรับงาน
- ▶ การรับเงิน

ผู้ทุจริต “ฮั้ว”

1. ผู้ประกอบธุรกิจ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. นักการเมือง

ฮั้ว หมายความว่า การตกลงกัน การรวมหัวกัน

รูปแบบการสมยอมการเสนอราคา (ฮั้ว)

1. ผู้เสนอราคา

- (1) ใช้กำลังประทุษร้าย ข่มขู่
- (2) การให้เงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์
- (3) การใช้อุบาย หลอกลวง
- (4) การเสนอราคาไขว้กัน โดยการตั้งตัวแทน
จำหน่ายหลายราย

รูปแบบการสมยอมการเสนอราคา (ฮั้ว)

(ต่อ)

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(1) การปิดงาน

- ไม่ส่งประกาศ
- ส่งให้เฉพาะกลุ่มพรรคพวก
- ปิดประกาศแล้วปลดออก
- ส่งไปให้หน่วยงาน บริษัท หรือห้างที่อยู่ห่างไกล

รูปแบบการสมยอมการเสนอราคา (ฮั่ว)

(ต่อ)

(2) การเอื้อประโยชน์

- กำหนดคุณลักษณะของเครื่องจักรกล
วัสดุก่อสร้างให้ตรงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง
- กำหนดทุนจดทะเบียนไว้สูงมาก
- กำหนดเรื่องผลงาน
- กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้รับเหมา

รูปแบบการสมยอมการเสนอราคา (ฮั่ว)

(ต่อ)

- (3) การสร้างเงื่อนไขเวลาให้มีการจัดซื้อหรือจัดจ้าง โดยวิธีพิเศษ
- (4) การอาศัยโอกาสแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงใบเสนอราคาใหม่
- (5) การแบ่งการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้อยู่ในอำนาจ
- (6) การกำหนดนโยบาย / โครงการ

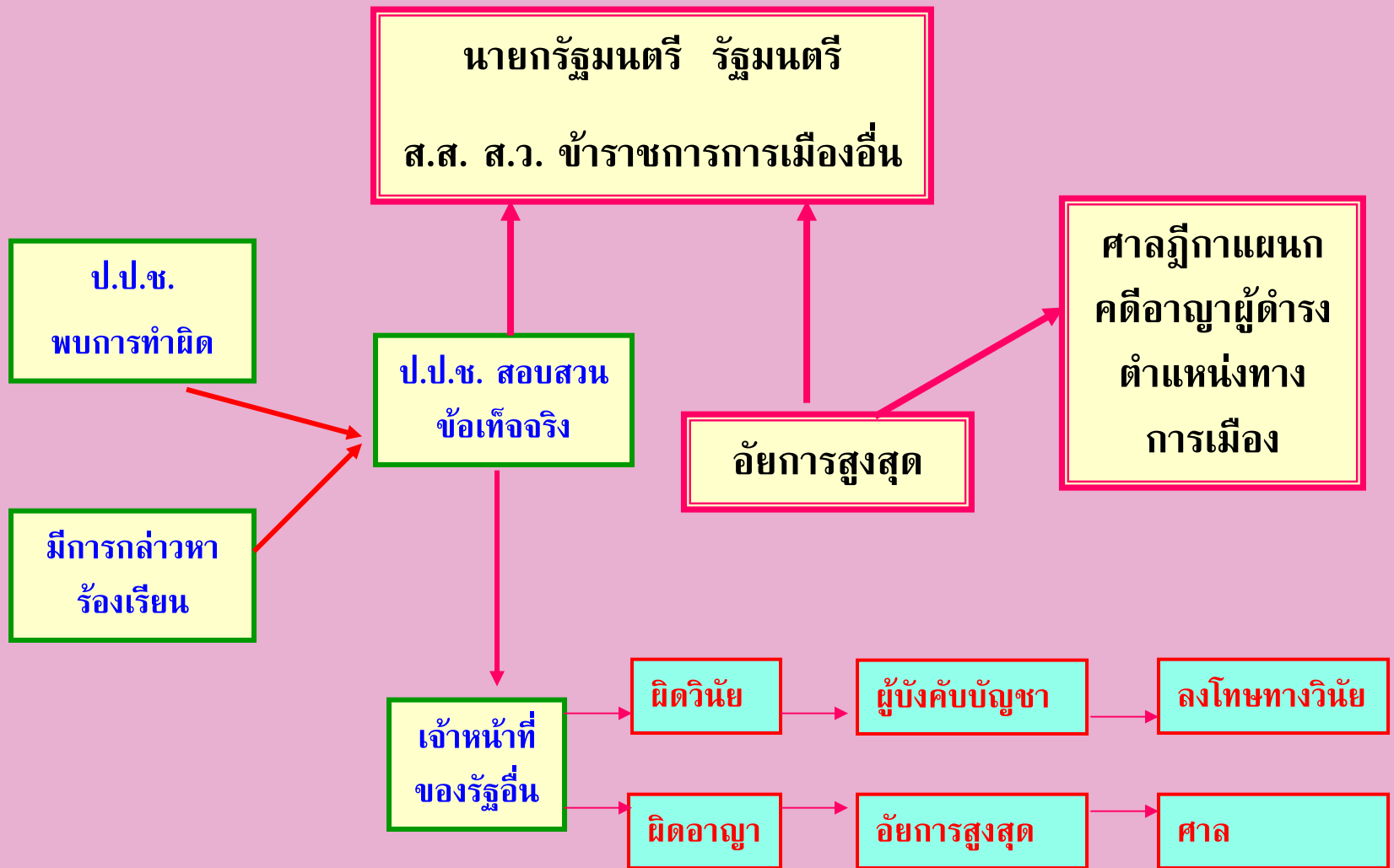
การสอบสวนข้อเท็จจริง (มาตรา 14)

- มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
- มีการกล่าวหาร้องเรียน

มีมูล

1. ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดำเนินการตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

แผนผังแสดงกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช.

2. ผู้กระทำความผิดไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- ป.ป.ช. กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน
- พนักงานสอบสวนต้องถือรายงานการสอบสวน
ข้อเท็จจริง ของ ป.ป.ช. เป็นหลัก

3. ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคคลอื่น

3.1 ป.ป.ช. สอบสวนเอง → อัยการสูงสุด

ศาล

ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษา

- ให้ถือรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวน
การสอบตาม ป.วิ.อาญา

3.2 ป.ป.ช. พนักงานสอบสวน

การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายหรือ หน่วยงานของรัฐในการร้องทุกข์ / กล่าวโทษตาม ป.วิ.อาญา

- (1) ผู้เสียหายหรือหน่วยงานของรัฐมีสิทธิกล่าวหา ร้องเรียนต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.
- (2) ผู้เสียหาย / หน่วยงานของรัฐมีสิทธิร้องทุกข์ต่อพนักงาน
สอบสวน

อำนาจ ป.ป.ช. ในการสอบสวนข้อเท็จจริง

1. แสวงหาข้อเท็จจริงรวบรวมพยานหลักฐาน

- ทราบข้อเท็จจริง
- พิสูจน์ความผิด
- เอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ

อำนาจ ป.ป.ช. ในการสอบสวนข้อเท็จจริง (ต่อ)

2. มีคำสั่ง

- ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การรวบรวมพยานหลักฐาน
- เรียกเอกสาร หลักฐาน
- เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ

อำนาจ ป.ป.ช. ในการสอบสวนข้อเท็จจริง (ต่อ)

3. ดำเนินการขอให้ศาลออกหมายค้น ยึดอายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐาน
4. ดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ และควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา
5. ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจ / พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหมายของศาล ตาม ข้อ 3 และ ข้อ 4
6. กำหนดระเบียบ